BOŽTĚŠICE

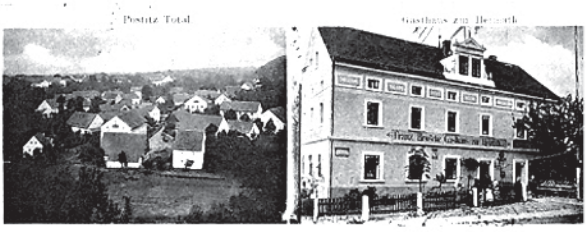

(*Postitz*) - 260 m n. m. - Původně slovanská ves, jméno dostala snad po majiteli (Božata, Božek, Boštěch - bohabojný člověk) - ves lidí Boštěchových. Leží v údolí ***Klíšského potoka*** (*Bradenbach, Brandenbach*) poblíž úpatí vrchu ***Čepce*** (*Hauberg*) (478 m n. m.), při křižovatce někdejších silnic z **Bukova** (*Pockau*) do **Strážek** (*Troschig, Troschik*) a ze **Skorotic** (*Gartitz*) do **Chuderova** (*Gross Kaudern*). První písemný záznam z r. 1227 uvádí obec *Boztesici*, následují podoby *Boztiessiczie*, r. 1528 *Božtěšice*, v r.1654 *Pusticze*, posléze německy *Postitz*. Existovala ovšem dávno před r. 1227, pravděpodobně už v 9., či 10. stol. Pozdější výstavba prvotní půdorys zcela zastřela. Nejprve náležela benediktinkám z kláštera sv. Jiří na Pražském hradě. R. 1526 byla připojena ke všebořickému panství. V r. 1654 je zde zmiňováno 18 stavení (8 selských a 10 malorolnických) a r. 1787 zaznamenáno již domů 19, v č. 8 bývala stará hospoda **Hermanna Hinka**. Stávaly tu též 4 mlýny: *Gruntovní* (*Grund Mühle*) z r. 1884, *Horní* a *Dolní* připomínané v l. 1528 a 1543 (oba zanikly požárem v r. 1894, na mapě *Císařských povinných otisků stabilního katastru Čech* z r. 1843 je prakticky v centru sídla ještě zaměřen ***Mlýnský rybník*** - *Mühlteich*) a za mostkem, směrem na **Neznabohy** (*Niesenbahn*), tzv. *Bradenmühle* či *Hinko-Mühle* z r. 1856. V l. 1528 a 1543 bylo vlastnictví polností '*Laaden*' (jihovýchodně) podél cesty do **Kočkova** (*Gatschken, Katschken*) předmětem sporu mezi královským městem Ústím a bukovskými, resp. chuderovskými statkáři. Na nedaleké výšině (směr Chuderov) se nacházelo popraviště. Ještě zač. 17. stol. zde byla vykonána exekuce trestu smrti přikováním ke stromu na 4 odsouzencích. Později tu namísto šibenice byl vztyčen železný kříž. Před bitvou u **Lovosic** (*Lobositz*) tady 28. 9. 1756 na panském dvoře přenocoval pruský král **Fridrich Veliký**. R. 1794 byl tento statek s mučícími nástroji (jenž v minulosti také patřil klášteru sv. Jiří) na několik částí rozdělen a postupně rozprodán. V r. 1813, během bitvy u **Chlumce** (*Kulm*), obsadili vesnici Rusové a obyvatelé uprchli do okolních lesů. Před 2. svět. válkou bývala se svými 132ti domy a 798 obyvateli přifařena i přiškolena k sousedním **Skoroticím** (*Gartitz*), na poštu se chodilo do **Bukova** (*Pockau*). Zdroj obživy spočíval v ovocnářství a pěstování zeleniny, především okurek, živnostenské řemeslné výrobě, ale i v okolních továrnách. Kaple je z r. 1906 (opravovaná v l. 1965 a 2004), u ní se nalézá lípa malolistá (obvod kmene 422 cm, výška 19 m), je zahrnuta v seznamu památných stromů (stav platný k 19. 2. 2007) na území CHKO ***České středohoří*** (*Böhmisches Mittelgebirge*). V rozsoše letitého velikána se skví dřevěná zvonička, solitérní stavba, sloužící k zavěšení zvonu. Narozdíl od zvonice není funkčně spjata s kostelem, nýbrž je samostatná, výjimečně může posláním souviset s kaplí, nahrazovat její věžičku - např. zvonička v **Dolních Zálezlech** (*Salesel*) - nejčastěji se objevuje tam, kde kostel ani kapli nemají. Ke vzniku obecních zvoniček dal popud ohňový patent **Marie Terezie** z 21. 8. 1751. Obsahoval 30 článků, které kromě nařízení zvonit, pokud vartýř vidí požár, a mít zvonek

Fotografie Romana Häuslera.

Vydáno za finanční podpory Města Ústí nad Labem.

MĚSTA, OBCE A OSADY... od A do Ž
NA ÚSTECKU

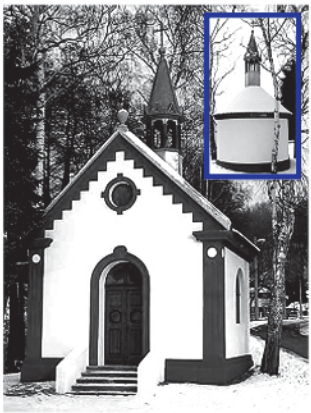

v každé obci, ukládaly i sázet stromy mezi domy, zbudovat na návsi rybníček aj. Ustanovení bylo později ještě zpřísněno 24. 1. 1787 **Josefem II.**, jenž zjistil, že vrchnost k jeho realizaci přistupuje liknavě. Proto mívají zvoničky konstrukci i rozměry velmi variabilní - liší se nejen teritoriálně a dobově, ale taktéž dle majetkových možností vrchnosti. V červenci 1926 došlo v Čechách k rozsáhlým škodám povodněmi, jež způsobily průtrže mračen. '*V ústeckém okresu bylo to zejména údolí Bělé, jakož i krajina potoku Brandenbachu, kterými zejména obce Strážky, Boštěšice, Skorotice a Bukov opětovně vedle již dříve postižených obcí děčínsko-ústeckého okresu téměř byly zničeny...*' (Těsnopisecká zpráva o 41. schůzi senátu Národního shromáždění republiky Československé v Praze ve čtvrtek dne 14. října 1926 - řeč ústeckého sociálně-demokratického předáka, senátora **Franze Beutela**). Klíšský potok míjí na své pouti od Boštěšic zajímavé čedičové sloupky. Jižně za obcí se do něho vlévá ***Chuderovský potok*** (*Säubach*), bývalý místní název byl údajně odvozen od boštěšické rodiny Zeibichových (1654). Od 1. ledna 1981 jsou (s tehdejšími 550 obyvateli) v důsledku tzv. druhé velké integrace součástí města **Ústí n. L.** (*Aussig an der Elbe*). Oblast Čepce v rozsahu 60ti ha figuruje na základě nového biogeografického členění ČR jako lokální biocentrum (jakož i biokoridor) v regionálním seznamu územních systémů ekologické stability (ÚSES) s výskytem lučních či mokřadních společenstev a dubových porostů. Jde o jeden z vrcholků ***Ústeckého středohoří*** (*Aussiger Mittelgebirge*), které je členitou pahorkatinou vulkanického charakteru, zahrnující zbytky posopečného zarovnaného povrchu, strukturní plošiny, hřbety, výrazné kužely, kupy a tvary zvětrávání i odnosu hornin. V reliéfu jsou morfologicky nejpodstatnější tvary plošinné, svahové, údolní, vulkanické a sesuvné.

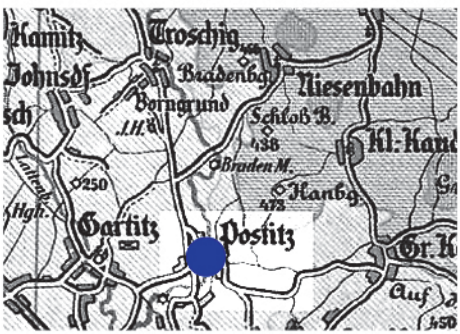

Od Gratschbergu [*Radešín*] vybíhá *j* směrem hřbet, jehož *j* svah nad Boštěticemi pod jménem vrch *Postický* nebo Senný vrch (Heuberg) [*Čepec*] se zdvihá. Sedlem Arnsdorfským souvisí s Gratschenbergem lesnatý hřeben mezi údolím Neznabožským (Niesehahn) a Klíšským až k Žďáru se táhnoucí, tvoří současně *jz* hranici této části. - *V. Wachsmann* - ***Severní Polabí*** - *Od Litoměřic až k Hřensku. Okolí měst Ústí n. L., Teplic, Litoměřic, Podmokel a Děčína - Česká Beseda v Ústí n. L. 1888*

Ottova encyklopedie z 1. 1. 1908: *Boštěšice [Boštěšice] (něm. Postitz), ves v Čechách, hejtm., okr. a pošta Ústí n. L. (4 km sev.), býv. panství Březnice a Všebořice, fara Skorotice, 62 d, 344 obyv. něm.*

Smírčí kříž s vyrytou šavlí při silnici ze Strážek do Boštěšic - z fotografické pozůstalosti ***Franze Queißera*** *(* 28. 7. 1876 Stará Skalka - † 25. 8. 1945 Beyern) - gymnaziálního profesora, prvního děčínského okresního archiváře a amatérského fotografa - z l. 1930 - 42 (léto 1936).*

Vydáno za finanční podpory Města Ústí nad Labem.

Fotografie Romana Häuslera.